

2. Гаричев С. Н. Технология управления в режиме реального времени : учеб. пособие. В 2 ч. / С. Н. Гаричев, Н. А. Ерёмин. – М. : МФТИ, 2015. – Ч. 1. – 196 с.

3. Next Step for Digital Oilfield. Software Integration and Industry Vertical Collaboration. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.riger.ca/next-step-digital-oilfield/>.

4. Recent Development of Digital Oil Field. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.scribd.com/document/343694306/Recent-Development-of-Digital-Oil-Field>.

5. Кочнев А. А. Концепция "интеллектуального" месторождения / А. А. Кочнев // Master's journal. Пермский национальный исследовательский политехнический университет ; Под ред. В. Ю. Петрова. – Пермь: Изд-во ПНИПУ, 2015. – № 2. – С. 165-171.

УДК 339

СУЧАСНІ ТРЕНДИ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У МІЖНАРОДНІЙ ТА ВІТЧИЗНЯНІЙ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМАХ

М. М. Марків

Івано-Франківський навчально-науковий інститут менеджменту

THEU

e-mail: markiv.mariia@gmail.com

Сучасні економічні системи характеризуються загостренням конкуренції, зміною технологій та пошуком нових підходів до збільшення ефективності бізнес-процесів, що свідчить про те, що не тільки вітчизняна, але й міжнародна економічні системи перебувають у процесі глобальних перетворень.

Зазначимо, що трансформаційні процеси, які засновані на технології, тепер не обмежуються відповідними галузями, а починають впливати і на інші галузі, включаючи роздрібну торгівлю, транспорт та будівництво, зумовлюючи значні зміни у структурі міжнародної та вітчизняної економічних систем.

Обидві промислові революції, які відбулися у XVIII і XX ст., зумовили глибокі перетворення у світовій економіці. Перша промислова революція призвела до змін, які ще існують і сьогодні. Менш ніж за 150 років світ відмовився від економіки, яка була зорієнтована на сільськогосподарський сектор, і перейшов до економіки, орієнтованої на виробництво продукції та надання послуг міському населенню. Ця зміна призвела до найбільшого підвищення продуктивності виробництва у світовій історії; однак, це також спричинило соціальну нерівність у суспільстві [1].

Таким чином, перша технологічна революція зумовила зміни у світовій економіці і підвищила роль конкурентоспроможності країн та вивела ті країни,

які швидше охопили нові технології (наприклад, Королівство Великої Британії, Німеччину та Сполучені Штати Америки) на передові позиції економічного прогресу, одночасно збільшуючи розрив з країнами, які не орієнтувалися на нові принципи побудови економіки, що поглибило відставання таких країн.

Так, на початку цієї промислової революції різниця в рівнях життя серед найбагатших і найбідніших країн становила приблизно 2 до 1. Сьогодні ця різниця зросла до співвідношення між 30 і 40 до 1. Прогалини у конкурентоспроможності та в соціальних рівнях населення різних країн ще більше посилила друга промислова революція у ХХ ст. [2].

Сьогодні все частіше проявляються ознаки того, що вплив цифрових технологій наближається до точки біфуркації (точки перелому), що може спричинити значний трансформаційний вплив на економічне зростання. Інтернет відкрив можливості оперативного доступу до інформації, обміну знаннями та побудови стабільної співпраці в галузях економіки. Спільноти з міжнародної співпраці створюють нові продукти, вирішують складні проблеми, створюють сховища знань (наприклад, Вікіпедія), пропонують платформу для підприємництва в цифрових товарах (наприклад, мобільні додатки), а також підтримують фінансування підприємців для реалізації платформ співпраці.

Мало того, що ця тенденція зростає, вона розширюється і впливає на фізичний світ. Очікується, що цей показник зросте більш ніж у чотири рази до 2020 р. [3]. Аналіз даних дає змогу виявити тенденції та прогнозувати результати практично в реальному часі, тим самим автоматизувати бізнес-процеси. Витрати на виробництво різко скоротилися: автоматизація зменшила витрати щодо робочої сили від 40 % до 50 % починаючи з 1990 р. [4]. 3D-друк змінює виробничі процеси у виробництві, замінюючи потребу в фізичному розташуванні. Сьогодні частина обладнання може бути виготовлена за допомогою Інтернет-з'єднання та 3D-принтера, оскільки ця технологія перетворює «біти» в речі, оцифровуючи великі частини виробництва процесом.

Прогнозується, що виробничі потужності будуть розташовані поблизу потреби (тобто в межах міст) і будуть повністю або майже повністю автоматизовані. Їм знадобиться кілька робітників – найчастіше, від 5 до 10 чоловік, які зможуть здійснювати 3D-друк і виготовляти продукти на замовлення менш ніж за добу на вимогу, що надсилаються споживачами за допомогою цифрового замовлення. Ця нова виробнича динаміка буде впливати на ланцюжки постачання, змінивши їх поточну конфігурацію, засновану на виробничих витратах, на основі доданої вартості в новому бізнес-середовищі (наприклад, близькість до попиту, дизайну та інноваційних центрів). Виробництво через напівавтоматичну систему доставки стане новою нормою при постачанні продукції на споживчому ринку.

Трансформація стосується також і транспорту, який, як прогнозується, стане більш автоматизованим, і спочатку напівавтоматичні транспортні засоби

вперше будуть задіяні на короткі відстані, а потім і на довші. Крім цього, планується автоматизувати процес обслуговування таких транспортних засобів [5].

З огляду на вище наведене, вважаємо, що країни повинні вжити заходів для адаптації до нового бізнес-середовища. Оскільки, аналогічно до того, що сталося в попередніх економічних перетвореннях, які ґрунтувалися на технологіях, країни, які адаптуються до трансформаційної економічної структури, будуть більш готовими до підвищення своєї конкурентоспроможності, ніж ті, які цього не роблять.

Деякі країни починають реагувати на нові економічні перетворення, більшість з них – це розвинені країни, включаючи Сполучені Штати Америки та деякі країни ЄС. Якщо інші країни хочуть залишатись конкурентоспроможними, їм також доведеться активно адаптувати свою економіку до ринку інновацій, який має сформовані відкриті мережі співпраці задля покращення економічних результатів.

Слід відмітити, що у вітчизняній економіці мають місце кризові явища, які створюють перешкоди для формування сталого розвитку країни, загострення яких може призвести до ще більших соціально-економічних розривів як у середині країни між різними верствами населення, так і на світовому рівні у порівнянні із розвинутими країнами та країнами, що розвиваються.

У результаті проведеного дослідження виявлено, що основними стратегічними напрямками розвитку, на які зосереджуються провідні країни, є наступні:

- а) адаптація освітніх послуг до змін умов бізнес-середовища;
- б) сприяння розвитку місцевих інноваційних екосистем;
- в) сприяння підприємництву, що створює нові сектори та підприємства;
- г) створення інноваційних мереж та спільних середовищ (наприклад, інноваційних лабораторій) для існуючих основних і традиційних галузей, з метою зміцнення конкурентоспроможності [5].

Таким чином, у результаті дослідження сучасних трендів трансформаційних процесів у міжнародній та вітчизняній економічних системах, встановлено, що спостерігаються прояви переломного моменту і переходу до значних економічних структурних перетворень. З огляду на це, країни повинні вжити заходів для адаптації до нового бізнес-середовища з метою підвищення своєї конкурентоспроможності та забезпечення сталого розвитку. Тому виявлено основні стратегічні напрями розвитку економічних систем, які сприятимуть своєчасному реагуванню на трансформаційні процеси і посиленню позицій економічних систем на світовому ринку.

Список використаних джерел:

1. Clark G. The Industrial Revolution [Electronic resource] / G. Clark // The Onrushing Wave. – 2014. – Access mode: <http://www.econ.ucdavis.edu/faculty/gclark/papers/HEG%20-%20final%20draft.pdf>.
2. O'Rourke K., Rahman A., and Taylor A. Trade, Technology and the Great Divergence [Electronic resource] / K. O'Rourke, A. Rahman, and A. Taylor // Preliminary Draft. Working Paper 2011-35. United States Naval Academy Department of Economics. – 2011. – Access mode: <ftp://ftp.repec.org/opt/ReDIF/RePEc/usn/wp/usnawp35.pdf>.
3. Evans D. The Internet of Things: How the Next Evolution of Internet Is Changing Everything [Electronic resource] / D. Evans // Cisco White Paper. – 2011. – Access mode: https://www.cisco.com/web/about/ac79/docs/innov/IoT_IBSG_0411FINAL.pdf.
4. Cohen D., Sargeant M., and Somers K. 3-D Printing Takes Shape [Electronic resource] / D. Cohen, M. Sargeant, and K. Somers // McKinsey Quarterly. – 2014. – Access mode: http://www.mckinsey.com/insights/manufacturing/3-d_printing_takes_shape.
5. Mulas V. Adapting to the New Transformation of the Economy [Electronic resource] / V. Mulas // World Bank. – 2016. – Access mode: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/25871>.

УДК 330.34:339.138

**МІЖНАРОДНИЙ МАРКЕТИНГОВИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ
УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В
ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ**

М. Ю. Петрина, Н. Є. Василюшина

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: reg@nung.edu.ua*

Управління інтелектуальними ресурсами доцільно визначити як синтезоване використання інструментів менеджменту і маркетингу, пов'язане з складовими системи мотивації для реалізації інноваційного потенціалу трудового ресурсу, що дозволяє реструктуризувати елементи системи управління підприємством відповідно до вимог зовнішнього середовища [1]. Вони мають бути підпорядковані довгостроковим цілям розвитку, які формуються з урахуванням сучасного стану його ресурсної бази, положення на ринку і товарної орієнтації.

Вплив чинників внутрішнього та зовнішнього середовища на процес управління інтелектуальними ресурсами сприяє підвищенню обґрунтованості і якості прийнятих управлінських рішень на стратегічному, тактичному та